

[Gertie Wandel.]

kårene for både gamle og nye institutioner må kendes, for at der virkelig kan ske noget, ellers er jeg bange for, at det bliver her som med den sidste samarbejdsforordning: der kommer ikke noget rigtigt resultat ud af det.

Jeg kan her minde om børneforsorgen; da tilskuddene i sin tid i begyndelsen af 1940'erne blev en kendsgerning, da man blev klar over, at man kunne få 40 pct. tilskud fra staten og 30 pct. fra kommunen, hvis man oprettede og udbyggede institutionerne, kom der fart i hele arbejdet, og der blev mulighed for at få børn anbragt i vuggestuer og børnehaver, når mødrene måtte forlade hjemmene.

Vi må også tage de erfaringer, der eksisterer fra revalideringsbestræbelser i andre lande, med i vore overvejelser i udvalget. Der er nylig kommet en rapport fra Holland fra overlæge Axel Olsen. Der findes i øjeblikket 180 beskyttede værksteder med 22 000 pladser for erhvervshæmmede, der ikke kan anbringes på det sædvanlige arbejdsmarked. Det forekommer mig at være helt ufatteligt store tal, selv med en befolkning på ca. 10 millioner. Når man så endda får at vide, at det alt sammen er sket efter krigens afslutning, må der være særlige forhold til stede, og det har der også været. Det er uden tvivl den sikre viden om gode tilskudsforhold, der har sat det så hurtigt i gang. 75-90 pct. af driftsudgifterne refunderes i Holland af staten, hvis virksomheden opfylder de stillede krav.

Efter alt, hvad der er sagt i de forskellige betænkninger, og hvad der er sagt både i lovforslagets bemærkninger og af den højtærede socialminister i hans fremsættelsestale, er vi herhjemme også klar over, at det er god investering at sætte penge i genoptræning af erhvervshæmmede, hvad enten de bliver fuldt arbejdsdygtige eller de må fortsætte deres tilværelse i beskyttede værksteder. Derfor må vi i det kommende udvalg se at finde en størrelsesorden for den støtte, der skal til i arbejdet herhjemme.

Til sidst vil jeg gerne omtale endnu en mulighed, der nævnes i bemærkningerne til lovforslaget. Det drejer sig om oprettelse af særlige arbejdsklinikker i tilslutning til de større sygehuse. Her står man med

patienterne, man kan fortsætte behandlingen og sætte ind så hurtigt som muligt, men dér gælder det samme: man må vide kårene.

Fortrinsadgangen til arbejde er nævnt meget af den socialdemokratiske ordfører. Jeg er af samme mening, den står kun som en mulighed i lovforslaget, men jeg håber, udvalget kan komme frem til kendsgerninger. Selv om man ikke vil gå så langt som i England, hvor der er kvota-anbringelse for hver 10. ansatte, er der ingen grund til at holde sig tilbage på dette punkt. Man må se at finde en løsning, man må få folk sat i arbejde; det er dog det, det hele drejer sig om.

Mit parti er dybt interesseret i at hjælpe den gruppe medborgere, der er ramt af invaliditet på den ene eller anden måde. Vi håber, at vi i det kommende udvalg kan arbejde på at få indrettet denne udmærkede rammelov, sådan at de allerede eksisterende institutioner kan blive fuldt klar over, hvilken støtte de kan få, således at der rundt om i landet kan opstå mange nye værksteder og revalideringsinstitutter til hjælp for invaliderne, de mennesker, vi i så høj grad synes fortjener hjælp.

Else Zeuthen: Også fra det radikale venstres side ser vi med tilfredshed på, at der nu foreligger et lovforslag om revalidering, og vi takker den højtærede socialminister derfor såvel som for fremsættelsestalen, hvori han slog nye principper fast som ledende for vor lovgivning.

Ganske vist er revalidering ikke et nyt begreb; allerede i en del år har man gennem invalideforsikringsretten, Samfundet og Hjemmet for Vanføre og gennem invalidernes egne organisationer på både den ene og den anden måde arbejdet for den idé, at det var bedre at optræne en invalid til at udføre et arbejde, som hans invaliditet tillod, end at give vedkommende en pension og overlade ham til et liv i forholdsvis lediggang. Ved det foreliggende lovforslag bliver der lagt faste rammer, således at disse bestræbelser bliver sat i system hele landet over og revalideringen kan tages op fra grunden. Disse systematiske bestræbelser er først og fremmest udtrykt i §§ 12-14, ifølge hvilke der skal oprettes amtsrevalideringsudvalg og amtsrevalideringskontorer over hele landet.